

Giải tích hàm

TS. Bùi Xuân Diệu

Viện Toán Ứng dụng và Tin học, Đại học Bách Khoa Hà Nội

Chương 1: Không gian metric

- 1 Khái niệm không gian metric
- 2 Sự hội tụ
- 3 Tập mở và tập đóng
- 4 Không gian metric đủ
- 5 Không gian metric compact
- 6 Ánh xạ liên tục

Định nghĩa, ví dụ

Định nghĩa

Cho $X \neq \emptyset$. Một ánh xạ $d : X \times X \rightarrow [0, +\infty)$ được gọi là một **metric** (hay **khoảng cách**) nếu

$$i) \quad d(x, y) \begin{cases} > 0, & \text{nếu } x \neq y \\ = 0, & \text{nếu } x = y, \end{cases}$$

Định nghĩa, ví dụ

Định nghĩa

Cho $X \neq \emptyset$. Một ánh xạ $d : X \times X \rightarrow [0, +\infty)$ được gọi là một **metric** (hay **khoảng cách**) nếu

$$i) \quad d(x, y) \begin{cases} > 0, & \text{nếu } x \neq y \\ = 0, & \text{nếu } x = y, \end{cases}$$

$$ii) \quad d(x, y) = d(y, x);$$

Định nghĩa, ví dụ

Định nghĩa

Cho $X \neq \emptyset$. Một ánh xạ $d : X \times X \rightarrow [0, +\infty)$ được gọi là một **metric** (hay **khoảng cách**) nếu

$$i) \quad d(x, y) \begin{cases} > 0, & \text{nếu } x \neq y \\ = 0, & \text{nếu } x = y, \end{cases}$$

$$ii) \quad d(x, y) = d(y, x);$$

$$iii) \quad d(x, y) \leq d(x, z) + d(z, y), \forall x, y, z \in X.$$

Định nghĩa, ví dụ

Định nghĩa

Cho $X \neq \emptyset$. Một ánh xạ $d : X \times X \rightarrow [0, +\infty)$ được gọi là một **metric** (hay **khoảng cách**) nếu

$$i) \quad d(x, y) \begin{cases} > 0, & \text{nếu } x \neq y \\ = 0, & \text{nếu } x = y, \end{cases}$$

$$ii) \quad d(x, y) = d(y, x);$$

$$iii) \quad d(x, y) \leq d(x, z) + d(z, y), \forall x, y, z \in X.$$

Một tập hợp X được trang bị một metric như trên được gọi là một không gian metric.

Định nghĩa, ví dụ

Định nghĩa

Cho $X \neq \emptyset$. Một ánh xạ $d : X \times X \rightarrow [0, +\infty)$ được gọi là một **metric** (hay **khoảng cách**) nếu

$$i) \quad d(x, y) \begin{cases} > 0, & \text{nếu } x \neq y \\ = 0, & \text{nếu } x = y, \end{cases}$$

$$ii) \quad d(x, y) = d(y, x);$$

$$iii) \quad d(x, y) \leq d(x, z) + d(z, y), \forall x, y, z \in X.$$

Một tập hợp X được trang bị một metric như trên được gọi là một không gian metric.

Ví dụ

$$1) \quad \mathbb{R}, d(x, y) = |x - y|,$$

Định nghĩa, ví dụ

Định nghĩa

Cho $X \neq \emptyset$. Một ánh xạ $d : X \times X \rightarrow [0, +\infty)$ được gọi là một **metric** (hay **khoảng cách**) nếu

$$i) \quad d(x, y) \begin{cases} > 0, & \text{nếu } x \neq y \\ = 0, & \text{nếu } x = y, \end{cases}$$

$$ii) \quad d(x, y) = d(y, x);$$

$$iii) \quad d(x, y) \leq d(x, z) + d(z, y), \forall x, y, z \in X.$$

Một tập hợp X được trang bị một metric như trên được gọi là một không gian metric.

Ví dụ

$$1) \quad \mathbb{R}, d(x, y) = |x - y|,$$

$$2) \quad \mathbb{R}^k, d(x, y) = \sqrt{\sum_{i=1}^k (x_i - y_i)^2}.$$

Định nghĩa, ví dụ về không gian metric

Ví dụ

$$3) \ C[a, b], d(x, y) = \max_{a \leq t \leq b} |x(t) - y(t)|,$$

Định nghĩa, ví dụ về không gian metric

Ví dụ

$$3) \ C[a, b], d(x, y) = \max_{a \leq t \leq b} |x(t) - y(t)|,$$

$$4) \ C[a, b], d(x, y) = \int_a^b |x(t) - y(t)| dt \Rightarrow \text{kí hiệu là } C_{[a, b]}^L.$$

Định nghĩa, ví dụ về không gian metric

Ví dụ

$$3) \ C[a, b], d(x, y) = \max_{a \leq t \leq b} |x(t) - y(t)|,$$

$$4) \ C[a, b], d(x, y) = \int_a^b |x(t) - y(t)| dt \Rightarrow \text{kí hiệu là } C_{[a,b]}^L.$$

$$5) \ X \text{ bất kì, } d(x, y) = \begin{cases} 1, & \text{nếu } x \neq y, \\ 0, & \text{nếu } x = y. \end{cases} \Rightarrow \text{metric rời rạc.}$$

Chương 1: Không gian metric

- 1 Khái niệm không gian metric
- 2 Sự hội tụ
- 3 Tập mở và tập đóng
- 4 Không gian metric đủ
- 5 Không gian metric compact
- 6 Ánh xạ liên tục

Sự hội tụ trong không gian metric

Nhờ có khoảng cách, ta có thể định nghĩa giới hạn.

Định nghĩa

Ta nói dãy điểm $\{x_n\} \subset X$ hội tụ đến điểm $x \in X$ nếu $\lim_{n \rightarrow +\infty} d(x_n, x) = 0$.
Khi đó ta viết $x_n \rightarrow x$ hoặc $\lim x_n = x$.

Sự hội tụ trong không gian metric

Nhờ có khoảng cách, ta có thể định nghĩa giới hạn.

Định nghĩa

Ta nói dãy điểm $\{x_n\} \subset X$ hội tụ đến điểm $x \in X$ nếu $\lim_{n \rightarrow +\infty} d(x_n, x) = 0$.
Khi đó ta viết $x_n \rightarrow x$ hoặc $\lim x_n = x$.

Tính chất

1) Giới hạn của một dãy điểm, nếu có, là duy nhất.

Sự hội tụ trong không gian metric

Nhờ có khoảng cách, ta có thể định nghĩa giới hạn.

Định nghĩa

Ta nói dãy điểm $\{x_n\} \subset X$ hội tụ đến điểm $x \in X$ nếu $\lim_{n \rightarrow +\infty} d(x_n, x) = 0$.
Khi đó ta viết $x_n \rightarrow x$ hoặc $\lim x_n = x$.

Tính chất

- 1) Giới hạn của một dãy điểm, nếu có, là duy nhất.
- 2) Nếu $x_n \rightarrow x, y_n \rightarrow y$ thì $d(x_n, y_n) \rightarrow d(x, y)$.

Sự hội tụ trong không gian metric

Nhờ có khoảng cách, ta có thể định nghĩa giới hạn.

Định nghĩa

Ta nói dãy điểm $\{x_n\} \subset X$ hội tụ đến điểm $x \in X$ nếu $\lim_{n \rightarrow +\infty} d(x_n, x) = 0$.
 Khi đó ta viết $x_n \rightarrow x$ hoặc $\lim x_n = x$.

Tính chất

- 1) Giới hạn của một dãy điểm, nếu có, là duy nhất.
- 2) Nếu $x_n \rightarrow x, y_n \rightarrow y$ thì $d(x_n, y_n) \rightarrow d(x, y)$.

Ví dụ

- 1) Sự hội tụ trên $\mathbb{R} \Leftrightarrow$ sự hội tụ của dãy số thông thường.
- 2) Trong $\mathbb{R}^k, x_n = (x_1^{(n)}, x_2^{(n)}, \dots, x_k^{(n)}) \rightarrow x = (x_1, x_2, \dots, x_k) \Leftrightarrow$?

Sự hội tụ trong không gian metric

Ví dụ

$$3) \ C[a, b], x_n(t) \rightarrow x(t) \Leftrightarrow$$

Sự hội tụ trong không gian metric

Ví dụ

3) $C[a, b], x_n(t) \rightarrow x(t) \Leftrightarrow \max_{a \leq t \leq b} |x(t) - y(t)| \rightarrow 0 \Leftrightarrow$ sự hội tụ đều.

4) Trong $C_{[a,b]}^L, x_n(t) \rightarrow x \Leftrightarrow$

Sự hội tụ trong không gian metric

Ví dụ

3) $C[a, b], x_n(t) \rightarrow x(t) \Leftrightarrow \max_{a \leq t \leq b} |x_n(t) - x(t)| \rightarrow 0 \Leftrightarrow$ sự hội tụ đều.

4) Trong $C_{[a,b]}^L, x_n(t) \rightarrow x \Leftrightarrow \int_a^b |x_n(t) - x(t)| dt \rightarrow 0 \Leftrightarrow$ sự hội tụ trung bình.

Chương 1: Không gian metric

- 1 Khái niệm không gian metric
- 2 Sự hội tụ
- 3 Tập mở và tập đóng**
- 4 Không gian metric đủ
- 5 Không gian metric compact
- 6 Ánh xạ liên tục

Tô pô trong không gian metric

Lân cận

Cho $x \in X, r > 0$. Kí hiệu:

i) $S(x, r) = \{y \in X : d(x, y) < r\}$ (hình cầu mở),

Tô pô trong không gian metric

Lân cận

Cho $x \in X, r > 0$. Kí hiệu:

- i) $S(x, r) = \{y \in X : d(x, y) < r\}$ (hình cầu mở),
- ii) $\overline{S}(x, r) = \{y \in X : d(x, y) \leq r\}$ (hình cầu đóng),

Tô pô trong không gian metric

Lân cận

Cho $x \in X, r > 0$. Kí hiệu:

- i) $S(x, r) = \{y \in X : d(x, y) < r\}$ (hình cầu mở),
- ii) $\overline{S}(x, r) = \{y \in X : d(x, y) \leq r\}$ (hình cầu đóng),
- iii) $S^*(x, r) = S(x, r) \setminus \{x\}$,

Tô pô trong không gian metric

Lân cận

Cho $x \in X, r > 0$. Kí hiệu:

- i) $S(x, r) = \{y \in X : d(x, y) < r\}$ (hình cầu mở),
- ii) $\overline{S}(x, r) = \{y \in X : d(x, y) \leq r\}$ (hình cầu đóng),
- iii) $S^*(x, r) = S(x, r) \setminus \{x\}$,
- iv) **Lân cận** của x : là một tập $\mathcal{N} \subset X$ sao cho $\mathcal{N} \supset S(a, r)$.

Tô pô trong không gian metric

Lân cận

Cho $x \in X, r > 0$. Kí hiệu:

- i) $S(x, r) = \{y \in X : d(x, y) < r\}$ (hình cầu mở),
- ii) $\overline{S}(x, r) = \{y \in X : d(x, y) \leq r\}$ (hình cầu đóng),
- iii) $S^*(x, r) = S(x, r) \setminus \{x\}$,
- iv) **Lân cận** của x : là một tập $\mathcal{N} \subset X$ sao cho $\mathcal{N} \supset S(a, r)$.

Các khái niệm

Cho $A \subset X$ và $x \in X$ bất kì. Có thể xảy ra ba trường hợp.

- 1) **Điểm trong**: $\exists r > 0 : S(x, r) \subset A \Rightarrow$ Đương nhiên, $x \in A$

Tô pô trong không gian metric

Lân cận

Cho $x \in X, r > 0$. Kí hiệu:

- i) $S(x, r) = \{y \in X : d(x, y) < r\}$ (hình cầu mở),
- ii) $\overline{S}(x, r) = \{y \in X : d(x, y) \leq r\}$ (hình cầu đóng),
- iii) $S^*(x, r) = S(x, r) \setminus \{x\}$,
- iv) **Lân cận** của x : là một tập $\mathcal{N} \subset X$ sao cho $\mathcal{N} \supset S(a, r)$.

Các khái niệm

Cho $A \subset X$ và $x \in X$ bất kì. Có thể xảy ra ba trường hợp.

- 1) **Điểm trong**: $\exists r > 0 : S(x, r) \subset A \Rightarrow$ Đương nhiên, $x \in A$
- 2) **Điểm ngoài**: $\exists r > 0 : S(x, r) \subset A^c \Rightarrow$ Đương nhiên, $x \notin A$

Tô pô trong không gian metric

Lân cận

Cho $x \in X, r > 0$. Kí hiệu:

- i) $S(x, r) = \{y \in X : d(x, y) < r\}$ (hình cầu mở),
- ii) $\overline{S}(x, r) = \{y \in X : d(x, y) \leq r\}$ (hình cầu đóng),
- iii) $S^*(x, r) = S(x, r) \setminus \{x\}$,
- iv) **Lân cận** của x : là một tập $\mathcal{N} \subset X$ sao cho $\mathcal{N} \supset S(a, r)$.

Các khái niệm

Cho $A \subset X$ và $x \in X$ bất kì. Có thể xảy ra ba trường hợp.

- 1) **Điểm trong**: $\exists r > 0 : S(x, r) \subset A \Rightarrow$ Đương nhiên, $x \in A$
- 2) **Điểm ngoài**: $\exists r > 0 : S(x, r) \subset A^c \Rightarrow$ Đương nhiên, $x \notin A$
- 3) **Điểm biên**: $\forall r > 0, \begin{cases} S(x, r) \cap A \neq \emptyset, \\ S(x, r) \cap A^c \neq \emptyset \end{cases}$

Tô pô trong không gian metric

Lân cận

Cho $x \in X, r > 0$. Kí hiệu:

- i) $S(x, r) = \{y \in X : d(x, y) < r\}$ (hình cầu mở),
- ii) $\overline{S}(x, r) = \{y \in X : d(x, y) \leq r\}$ (hình cầu đóng),
- iii) $S^*(x, r) = S(x, r) \setminus \{x\}$,
- iv) **Lân cận** của x : là một tập $\mathcal{N} \subset X$ sao cho $\mathcal{N} \supset S(a, r)$.

Các khái niệm

Cho $A \subset X$ và $x \in X$ bất kì. Có thể xảy ra ba trường hợp.

- 1) **Điểm trong**: $\exists r > 0 : S(x, r) \subset A \Rightarrow$ Đương nhiên, $x \in A$
- 2) **Điểm ngoài**: $\exists r > 0 : S(x, r) \subset A^c \Rightarrow$ Đương nhiên, $x \notin A$
- 3) **Điểm biên**: $\forall r > 0, \begin{cases} S(x, r) \cap A \neq \emptyset, \\ S(x, r) \cap A^c \neq \emptyset \end{cases} \Rightarrow (x \in A) \vee (x \notin A)$

Tô pô trong không gian metric

Các khái niệm

4) **Điểm giới hạn (điểm tụ):**

- i) $\forall r > 0, \exists$ ít nhất một $y \in S^*(x, r) \cap A$.
- ii) $\forall r > 0, \exists$ vô số $y \in S^*(x, r) \cap A$,
- iii) $\exists \{x_n\} \subset A, x_n \neq x, x_n \rightarrow x$.

5) **Điểm cô lập:** $x \in A$ và x không phải là điểm giới hạn của A .

Tô pô trong không gian metric

Các khái niệm

4) **Điểm giới hạn (điểm tụ):**

- i) $\forall r > 0, \exists$ ít nhất một $y \in S^*(x, r) \cap A$.
- ii) $\forall r > 0, \exists$ vô số $y \in S^*(x, r) \cap A$,
- iii) $\exists \{x_n\} \subset A, x_n \neq x, x_n \rightarrow x$.

5) **Điểm cô lập:** $x \in A$ và x không phải là điểm giới hạn của A .

6) **Điểm giới hạn** = (điểm biên \cup điểm trong) \ (điểm cô lập).

Tô pô trong không gian metric

Các khái niệm

4) **Điểm giới hạn (điểm tụ):**

- i) $\forall r > 0, \exists$ ít nhất một $y \in S^*(x, r) \cap A$.
- ii) $\forall r > 0, \exists$ vô số $y \in S^*(x, r) \cap A$,
- iii) $\exists \{x_n\} \subset A, x_n \neq x, x_n \rightarrow x$.

5) **Điểm cô lập:** $x \in A$ và x không phải là điểm giới hạn của A .

6) **Điểm giới hạn** = (điểm biên \cup điểm trong) \ (điểm cô lập).

Tập đóng và tập mở

- i) Tập $A \subset X$ là **tập đóng** nếu nó chứa tất cả các điểm giới hạn của nó,

Tô pô trong không gian metric

Các khái niệm

4) **Điểm giới hạn (điểm tụ):**

- i) $\forall r > 0, \exists$ ít nhất một $y \in S^*(x, r) \cap A$.
- ii) $\forall r > 0, \exists$ vô số $y \in S^*(x, r) \cap A$,
- iii) $\exists \{x_n\} \subset A, x_n \neq x, x_n \rightarrow x$.

5) **Điểm cô lập:** $x \in A$ và x không phải là điểm giới hạn của A .

6) **Điểm giới hạn** = (điểm biên \cup điểm trong) \ (điểm cô lập).

Tập đóng và tập mở

- i) Tập $A \subset X$ là **tập đóng** nếu nó chứa tất cả các điểm giới hạn của nó,
 \Leftrightarrow nó chứa tất cả các điểm biên của nó.

Tô pô trong không gian metric

Các khái niệm

4) **Điểm giới hạn (điểm tụ):**

- i) $\forall r > 0, \exists$ ít nhất một $y \in S^*(x, r) \cap A$.
- ii) $\forall r > 0, \exists$ vô số $y \in S^*(x, r) \cap A$,
- iii) $\exists \{x_n\} \subset A, x_n \neq x, x_n \rightarrow x$.

5) **Điểm cô lập:** $x \in A$ và x không phải là điểm giới hạn của A .

6) **Điểm giới hạn** = (điểm biên \cup điểm trong) \ (điểm cô lập).

Tập đóng và tập mở

- i) Tập $A \subset X$ là **tập đóng** nếu nó chứa tất cả các điểm giới hạn của nó,
 \Leftrightarrow nó chứa tất cả các điểm biên của nó.
- ii) Tập $A \subset X$ là **tập mở** nếu $\forall x \in A$ thì x là điểm trong của A ,

Tô pô trong không gian metric

Các khái niệm

4) **Điểm giới hạn (điểm tụ):**

- i) $\forall r > 0, \exists$ ít nhất một $y \in S^*(x, r) \cap A$.
- ii) $\forall r > 0, \exists$ vô số $y \in S^*(x, r) \cap A$,
- iii) $\exists \{x_n\} \subset A, x_n \neq x, x_n \rightarrow x$.

5) **Điểm cô lập:** $x \in A$ và x không phải là điểm giới hạn của A .

6) **Điểm giới hạn** = (điểm biên \cup điểm trong) \ (điểm cô lập).

Tập đóng và tập mở

- i) Tập $A \subset X$ là **tập đóng** nếu nó chứa tất cả các điểm giới hạn của nó,
 \Leftrightarrow nó chứa tất cả các điểm biên của nó.
- ii) Tập $A \subset X$ là **tập mở** nếu $\forall x \in A$ thì x là điểm trong của A ,
 \Leftrightarrow nếu nó không chứa điểm biên nào của nó cả.

Tập hợp đóng và mở

Ví dụ

i) Xét các tập hợp (a, b) , $[a, b]$, $\{1, \frac{1}{2}, \dots, \frac{1}{n}, \dots\}$, \mathbb{Q} , $\mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$.

Tập hợp đóng và mở

Ví dụ

- i) Xét các tập hợp (a, b) , $[a, b]$, $\{1, \frac{1}{2}, \dots, \frac{1}{n}, \dots\}$, \mathbb{Q} , $\mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$.
- ii) Trong không gian metric X , xét các tập hợp X , \emptyset , $S(x, r)$, $\overline{S}(x, r)$.

Tập hợp đóng và mở

Ví dụ

- i) Xét các tập hợp (a, b) , $[a, b]$, $\{1, \frac{1}{2}, \dots, \frac{1}{n}, \dots\}$, \mathbb{Q} , $\mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$.
- ii) Trong không gian metric X , xét các tập hợp X , \emptyset , $S(x, r)$, $\overline{S}(x, r)$.
- iii) Trong không gian metric rời rạc X , xét tập $A \subset X$.

Tập hợp đóng và mở

Ví dụ

- i) Xét các tập hợp (a, b) , $[a, b]$, $\{1, \frac{1}{2}, \dots, \frac{1}{n}, \dots\}$, \mathbb{Q} , $\mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$.
- ii) Trong không gian metric X , xét các tập hợp X , \emptyset , $S(x, r)$, $\overline{S}(x, r)$.
- iii) Trong không gian metric rời rạc X , xét tập $A \subset X$.

Định lý

A là mở khi và chỉ khi $A^c = X \setminus A$ là đóng.

Hợp và giao của các tập hợp đóng và mở

Định lý

- i) Giao của một số hữu hạn các tập mở cũng là một tập mở,*
- ii) Hợp của một họ bất kì các tập mở cũng là tập mở.*

Hợp và giao của các tập hợp đóng và mở

Định lý

- i) *Giao của một số hữu hạn các tập mở cũng là một tập mở,*
- ii) *Hợp của một họ bất kì các tập mở cũng là tập mở.*

Định lý

- i) *Hợp của một số hữu hạn các tập đóng cũng là một tập đóng,*
- ii) *Giao của một họ bất kì các tập đóng cũng là một tập đóng.*

Phần trong và bao đóng của một tập hợp

Định nghĩa

i) $A^\circ := \text{int } A := \{x \in X, x \text{ là điểm trong của } A\}$, gọi là **phần trong**,

Phần trong và bao đóng của một tập hợp

Định nghĩa

- i) $A^\circ := \text{int } A := \{x \in X, x \text{ là điểm trong của } A\}$, gọi là **phần trong**,
- ii) $\overline{A} := \{x \in X, x \text{ là điểm giới hạn của } A\} \cup A$, gọi là **bao đóng**,

Phần trong và bao đóng của một tập hợp

Định nghĩa

- i) $A^\circ := \text{int } A := \{x \in X, x \text{ là điểm trong của } A\}$, gọi là **phần trong**,
- ii) $\overline{A} := \{x \in X, x \text{ là điểm giới hạn của } A\} \cup A$, gọi là **bao đóng**,
- iii) $\partial A = \overline{A} \setminus A^\circ$ gọi là **biên** của A .

Phần trong và bao đóng của một tập hợp

Định nghĩa

- i) $A^\circ := \text{int } A := \{x \in X, x \text{ là điểm trong của } A\}$, gọi là **phần trong**,
- ii) $\bar{A} := \{x \in X, x \text{ là điểm giới hạn của } A\} \cup A$, gọi là **bao đóng**,
- iii) $\partial A = \bar{A} \setminus A^\circ$ gọi là **biên** của A .

Định lý

- 1) **Phần trong** có các tính chất sau:
 - i) A° là tập mở,
 - ii) A° là tập mở lớn nhất bị chứa trong A ,
 - iii) $A^\circ = A \Leftrightarrow A$ là tập mở.

Phần trong và bao đóng của một tập hợp

Định nghĩa

- i) $A^\circ := \text{int } A := \{x \in X, x \text{ là điểm trong của } A\}$, gọi là **phần trong**,
- ii) $\bar{A} := \{x \in X, x \text{ là điểm giới hạn của } A\} \cup A$, gọi là **bao đóng**,
- iii) $\partial A = \bar{A} \setminus A^\circ$ gọi là **biên** của A .

Định lý

- 1) **Phần trong** có các tính chất sau:
 - i) A° là tập mở,
 - ii) A° là tập mở lớn nhất bị chứa trong A ,
 - iii) $A^\circ = A \Leftrightarrow A$ là tập mở.
- 2) **Bao đóng** có các tính chất sau:
 - i) \bar{A} là tập đóng,
 - ii) \bar{A} là tập đóng bé nhất chứa A ,
 - iii) $\bar{A} = A \Leftrightarrow A$ là tập đóng.

Tập mở và đóng trên đường thẳng thực

Định lý

Mỗi tập mở trên đường thẳng thực là hợp của một số hữu hạn hay đếm được các khoảng rời nhau.

Tập mở và đóng trên đường thẳng thực

Định lý

Mỗi tập mở trên đường thẳng thực là hợp của một số hữu hạn hay đếm được các khoảng rời nhau.

Hệ quả

Mỗi tập đóng trên đường thẳng thực là phần còn lại sau khi rút khỏi đường thẳng một số hữu hạn hay đếm được các khoảng rời nhau.

Chương 1: Không gian metric

- 1 Khái niệm không gian metric
- 2 Sự hội tụ
- 3 Tập mở và tập đóng
- 4 Không gian metric đủ**
- 5 Không gian metric compact
- 6 Ánh xạ liên tục

Dãy Cauchy (cơ bản)

Định nghĩa

Dãy $\{x_n\} \subset (X, d)$ là **dãy Cauchy** nếu

$$\lim_{m, n \rightarrow +\infty} d(x_m, x_n) \rightarrow 0,$$

$$\Leftrightarrow (\forall \epsilon > 0), \exists N, (\forall m \geq N), (\forall n \geq N), d(x_m, x_n) < \epsilon.$$

Chú ý: $N = N(\epsilon)$.

Dãy Cauchy (cơ bản)

Định nghĩa

Dãy $\{x_n\} \subset (X, d)$ là **dãy Cauchy** nếu

$$\lim_{m, n \rightarrow +\infty} d(x_m, x_n) \rightarrow 0,$$

$$\Leftrightarrow (\forall \epsilon > 0), \exists N, (\forall m \geq N), (\forall n \geq N), d(x_m, x_n) < \epsilon.$$

Chú ý: $N = N(\epsilon)$.

Tính chất

i) Nếu $\{x_n\}$ là dãy hội tụ thì nó là dãy Cauchy,

Dãy Cauchy (cơ bản)

Định nghĩa

Dãy $\{x_n\} \subset (X, d)$ là **dãy Cauchy** nếu

$$\lim_{m,n \rightarrow +\infty} d(x_m, x_n) \rightarrow 0,$$

$$\Leftrightarrow (\forall \epsilon > 0), \exists N, (\forall m \geq N), (\forall n \geq N), d(x_m, x_n) < \epsilon.$$

Chú ý: $N = N(\epsilon)$.

Tính chất

- i) Nếu $\{x_n\}$ là dãy hội tụ thì nó là dãy Cauchy,
- ii) Nếu $\{x_n\}$ là dãy Cauchy thì nó bị chặn,

Dãy Cauchy (cơ bản)

Định nghĩa

Dãy $\{x_n\} \subset (X, d)$ là **dãy Cauchy** nếu

$$\lim_{m, n \rightarrow +\infty} d(x_m, x_n) \rightarrow 0,$$

$$\Leftrightarrow (\forall \epsilon > 0), \exists N, (\forall m \geq N), (\forall n \geq N), d(x_m, x_n) < \epsilon.$$

Chú ý: $N = N(\epsilon)$.

Tính chất

- i) Nếu $\{x_n\}$ là dãy hội tụ thì nó là dãy Cauchy,
- ii) Nếu $\{x_n\}$ là dãy Cauchy thì nó bị chặn,
- iii) Nếu $\{x_n\}$ là dãy Cauchy và $\{x_{n_k}\}$ là dãy con của nó sao cho $x_{n_k} \rightarrow x$ thì $x_n \rightarrow x$.

Không gian metric đủ

Định nghĩa

*Không gian metric (X, d) là **đủ** nếu mọi dãy Cauchy trong X đều hội tụ.*

Không gian metric đủ

Định nghĩa

Không gian metric (X, d) là **đủ** nếu mọi dãy Cauchy trong X đều hội tụ.

Ví dụ

- i) (\mathbb{R}, d) là một không gian metric đủ.
- ii) (\mathbb{R}^k, d) là một không gian metric đủ.

Không gian metric đủ

Định nghĩa

Không gian metric (X, d) là **đủ** nếu mọi dãy Cauchy trong X đều hội tụ.

Ví dụ

- i) (\mathbb{R}, d) là một không gian metric đủ.
- ii) (\mathbb{R}^k, d) là một không gian metric đủ.
- iii) Không gian $C[a, b]$ là đủ.

Không gian metric đủ

Định nghĩa

Không gian metric (X, d) là **đủ** nếu mọi dãy Cauchy trong X đều hội tụ.

Ví dụ

- i) (\mathbb{R}, d) là một không gian metric đủ.
- ii) (\mathbb{R}^k, d) là một không gian metric đủ.
- iii) Không gian $C[a, b]$ là đủ.
- iv) Không gian $C_{[a, b]}^L$ là không đủ.

Không gian metric đủ

Định nghĩa

Không gian metric (X, d) là **đủ** nếu mọi dãy Cauchy trong X đều hội tụ.

Ví dụ

- i) (\mathbb{R}, d) là một không gian metric đủ.
- ii) (\mathbb{R}^k, d) là một không gian metric đủ.
- iii) Không gian $C[a, b]$ là đủ.
- iv) Không gian $C_{[a, b]}^L$ là không đủ.

Định lý

Cho (X, d) là không gian metric và $Y \subset X$.

- i) Nếu (Y, d) là đủ thì Y là đóng.
- ii) Nếu (X, d) là đủ và Y đóng thì (Y, d) là đủ.

Nguyên lý Cantor

Định lý (Nguyên lý Cantor)

Trong một không gian metric đủ, mọi dãy hình cầu đóng thắt dần

$$S_1 \supset S_2 \supset \cdots \supset S_n \supset \cdots, \quad r_n \rightarrow 0$$

đều có một điểm chung duy nhất.

Nguyên lý Cantor

Định lý (Nguyên lý Cantor)

Trong một không gian metric đủ, mọi dãy hình cầu đóng thắt dần

$$S_1 \supset S_2 \supset \cdots \supset S_n \supset \cdots, \quad r_n \rightarrow 0$$

đều có một điểm chung duy nhất.

Ý tưởng chứng minh:

- i) Nếu $m > n$ thì $d(x_m, x_n) < r_n \rightarrow 0 \Rightarrow \{x_n\}$ là dãy Cauchy $\Rightarrow x_n \rightarrow x$.
- ii) S_n đóng $\Rightarrow x \in S_n \forall n \Rightarrow x \in \bigcap_{n=1}^{\infty} S_n$.
- iii) Chứng minh x là duy nhất.

Làm đầy không gian metric

Định lý (Hausdorff)

Cho trước một không gian metric (X, d) bất kì, bao giờ cũng tồn tại một không gian metric đủ \hat{X} thỏa mãn hai điều kiện sau:

- i) X đẳng cự với một bộ phận của \hat{X} ,*
- ii) X trù mật trong \hat{X} .*

Không gian \hat{X} được gọi là bổ sung của không gian X .

Làm đầy không gian metric

Định lý (Hausdorff)

Cho trước một không gian metric (X, d) bất kì, bao giờ cũng tồn tại một không gian metric đủ \hat{X} thỏa mãn hai điều kiện sau:

- i) X đẳng cự với một bộ phận của \hat{X} ,
- ii) X trù mật trong \hat{X} .

Không gian \hat{X} được gọi là bổ sung của không gian X .

Ý tưởng chứng minh:

- i) Gọi \hat{X} là tập hợp các dãy Cauchy $\hat{x} = \{x_n\}, x_n \in X$ và coi

$$\hat{x} = \hat{y} \Leftrightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} d(x_n, y_n) = 0.$$

- ii) Metric $d(\hat{x}, \hat{y}) = \lim_{n \rightarrow \infty} d(x_n, y_n) = 0$.

Nguyên lý ánh xạ co

Định nghĩa

Ánh xạ $f : X \rightarrow X$ được gọi là một ánh xạ co nếu $\exists q \in [0, 1)$ sao cho

$$d(f(x), f(y)) \leq qd(x, y), \quad \forall x, y \in X.$$

Nguyên lý ánh xạ co

Định nghĩa

Ánh xạ $f : X \rightarrow X$ được gọi là một ánh xạ co nếu $\exists q \in [0, 1)$ sao cho

$$d(f(x), f(y)) \leq qd(x, y), \quad \forall x, y \in X.$$

Nguyên lý ánh xạ co

Cho (X, d) là một không gian metric đầy đủ không rỗng. Mọi ánh xạ co $f : X \rightarrow X$ có một điểm bất động duy nhất $x^* \in X$ sao cho

$$\forall x_0 \in X, \lim_{n \rightarrow \infty} f^{(n)}(x_0) = x^*.$$

Ứng dụng: Bài toán Cauchy

$$\begin{cases} \dot{x} = f(t, x), \\ x(0) = x_0, \end{cases} \quad (CP)$$

ở đó $f(t, x)$ là hàm liên tục theo $t \in [0, a]$ và liên tục Lipschitz theo x

$$|f(t, x) - f(t, y)| \leq L|x - y|, \quad \forall t \in [0, a], \forall x, y \in \mathbb{R}, \quad (L > 0).$$

Chứng minh rằng (CP) có nghiệm (duy nhất) trên đoạn $[0, a]$ bất kì.

Chương 1: Không gian metric

- 1 Khái niệm không gian metric
- 2 Sự hội tụ
- 3 Tập mở và tập đóng
- 4 Không gian metric đủ
- 5 Không gian metric compact**
- 6 Ánh xạ liên tục

Không gian metric compact

Định nghĩa (Tập compact)

Một tập $M \subset X$ được gọi là

i) **compact** $\forall \{x_n\} \subset M$ đều chứa một dãy con $\{x_{n_k}\} \rightarrow x \in M$

Không gian metric compact

Định nghĩa (Tập compact)

Một tập $M \subset X$ được gọi là

- i) **compact** $\forall \{x_n\} \subset M$ đều chứa một dãy con $\{x_{n_k}\} \rightarrow x \in M$
- ii) **compact tương đối** $\forall \{x_n\} \subset M$ đều chứa một dãy con $\{x_{n_k}\} \rightarrow x \in X$

Không gian metric compact

Định nghĩa (Tập compact)

Một tập $M \subset X$ được gọi là

- i) **compact** $\forall \{x_n\} \subset M$ đều chứa một dãy con $\{x_{n_k}\} \rightarrow x \in M$
- ii) **compact tương đối** $\forall \{x_n\} \subset M$ đều chứa một dãy con $\{x_{n_k}\} \rightarrow x \in X$
 $\Leftrightarrow \overline{M}$ là compact.

Không gian metric compact

Định nghĩa (Tập compact)

Một tập $M \subset X$ được gọi là

- i) **compact** $\forall \{x_n\} \subset M$ đều chứa một dãy con $\{x_{n_k}\} \rightarrow x \in M$
- ii) **compact tương đối** $\forall \{x_n\} \subset M$ đều chứa một dãy con $\{x_{n_k}\} \rightarrow x \in X$
 $\Leftrightarrow \overline{M}$ là compact.

Định nghĩa (Tập hoàn toàn bị chặn)

Một tập $M \subset X$ được gọi là **hoàn toàn bị chặn** nếu $\forall \epsilon > 0$, tồn tại một số hữu hạn hình cầu S_1, S_2, \dots, S_k bán kính ϵ sao cho

$$M \subset \bigcup_{i=1}^k S_i.$$

Chú ý: Mọi tập hoàn toàn bị chặn đều bị chặn.

Đặc trưng của một tập compact

Trong \mathbb{R} , compact = đóng + bị chặn.

Định lý (Hausdorff)

Mọi tập compact thì đóng và hoàn toàn bị chặn. Ngược lại, một tập đóng và hoàn toàn bị chặn trong không gian metric đủ thì compact.

Đặc trưng của một tập compact

Trong \mathbb{R} , compact = đóng + bị chặn.

Định lý (Hausdorff)

Mọi tập compact thì đóng và hoàn toàn bị chặn. Ngược lại, một tập đóng và hoàn toàn bị chặn trong không gian metric đủ thì compact.

Hệ quả

i) Mọi tập compact đều bị chặn,

Đặc trưng của một tập compact

Trong \mathbb{R} , compact = đóng + bị chặn.

Định lý (Hausdorff)

Mọi tập compact thì đóng và hoàn toàn bị chặn. Ngược lại, một tập đóng và hoàn toàn bị chặn trong không gian metric đủ thì compact.

Hệ quả

- i) Mọi tập compact đều bị chặn,*
- ii) Mọi tập con đóng của một tập compact đều compact,*

Đặc trưng của một tập compact

Trong \mathbb{R} , compact = đóng + bị chặn.

Định lý (Hausdorff)

Mọi tập compact thì đóng và hoàn toàn bị chặn. Ngược lại, một tập đóng và hoàn toàn bị chặn trong không gian metric đủ thì compact.

Hệ quả

- i) Mọi tập compact đều bị chặn,*
- ii) Mọi tập con đóng của một tập compact đều compact,*
- iii) Đối với các tập đóng trong \mathbb{R}^k , các khái niệm bị chặn, hoàn toàn bị chặn, compact là tương đương nhau.*

Đặc trưng của một tập compact

Định lý (Heine-Borel)

Một tập M được gọi là compact nếu với mọi phủ mở

$$\cup_{\alpha} G_{\alpha} \supset M$$

đều có chứa một phủ con hữu hạn

$$\cup_{i=1}^m G_{\alpha_i} \supset M.$$

Đặc trưng của tập compact

Định lý

Mọi ánh xạ liên tục trên tập compact thì liên tục đều trên đó.

Đặc trưng của tập compact

Định lý

Mọi ánh xạ liên tục trên tập compact thì liên tục đều trên đó.

Định lý

Ảnh liên tục của một tập compact là compact.

Đặc trưng của tập compact

Định lý

Mọi ánh xạ liên tục trên tập compact thì liên tục đều trên đó.

Định lý

Ảnh liên tục của một tập compact là compact.

Định lý

Hàm liên tục trên một tập compact thì bị chặn và đạt GTLN, GTNN trên đó.

Không gian compact

Định nghĩa

(X, d) được gọi là **compact** nếu nó là một tập compact trong chính nó.

Không gian compact

Định nghĩa

(X, d) được gọi là **compact** nếu nó là một tập compact trong chính nó.

Tính trùm mật và không gian khả ly

i) A **trùm mật** trong B nếu $A \subset B \subset \overline{A}$.

Không gian compact

Định nghĩa

(X, d) được gọi là **compact** nếu nó là một tập compact trong chính nó.

Tính trù mật và không gian khả ly

- i) A **trù mật** trong B nếu $A \subset B \subset \overline{A}$.
- ii) (X, d) được gọi là **tách được** (hay **khả ly**) nếu nó có một tập con hữu hạn hoặc đếm được trù mật trong nó.

Không gian compact

Định nghĩa

(X, d) được gọi là **compact** nếu nó là một tập compact trong chính nó.

Tính trù mật và không gian khả ly

- i) A **trù mật** trong B nếu $A \subset B \subset \overline{A}$.
- ii) (X, d) được gọi là **tách được** (hay **khả ly**) nếu nó có một tập con hữu hạn hoặc đếm được trù mật trong nó.

Định lý

Mọi không gian metric compact là đủ và tách được.

Định lý Arzela- Ascoli

Định nghĩa

$F \subset C[a, b]$ *liên tục đồng bậc* nếu

$$\forall \epsilon > 0, \exists \delta > 0, \forall f \in F, \forall x, y \in [a, b], |x - y| < \delta \Rightarrow |f(x) - f(y)| < \epsilon.$$

Định lý Arzela- Ascoli

Định nghĩa

$F \subset C[a, b]$ *liên tục đồng bậc* nếu

$$\forall \epsilon > 0, \exists \delta > 0, \forall f \in F, \forall x, y \in [a, b], |x - y| < \delta \Rightarrow |f(x) - f(y)| < \epsilon.$$

Định lý Arzela- Ascoli

$F \subset C[a, b]$ compact \Leftrightarrow nó đóng, bị chặn, và liên tục đồng bậc.

Định lý Arzela- Ascoli

Định nghĩa

$F \subset C[a, b]$ *liên tục đồng bậc* nếu

$$\forall \epsilon > 0, \exists \delta > 0, \forall f \in F, \forall x, y \in [a, b], |x - y| < \delta \Rightarrow |f(x) - f(y)| < \epsilon.$$

Định lý Arzela- Ascoli

$F \subset C[a, b]$ compact \Leftrightarrow nó đóng, bị chặn, và liên tục đồng bậc.

Hệ quả

$F \subset C[a, b]$ compact tương đối \Leftrightarrow nó bị chặn và liên tục đồng bậc.

- i) F liên tục đồng bậc $\Rightarrow \overline{F}$ liên tục đồng bậc,
- ii) F bị chặn $\Rightarrow \overline{F}$ bị chặn.

Định lý Arzela- Ascoli

Định lý Arzela- Ascoli

Cho X là một không gian metric compact và Y là một không gian metric. Tập con $F \subset C(X, Y)$ là compact nếu nó

- i) đóng,
- ii) bị chặn, và
- iii) liên tục đồng bậc.

Chương 1: Không gian metric

- 1 Khái niệm không gian metric
- 2 Sự hội tụ
- 3 Tập mở và tập đóng
- 4 Không gian metric đủ
- 5 Không gian metric compact
- 6 Ảnh xạ liên tục**

Ảnh xạ liên tục

Định nghĩa

Cho $f : X \rightarrow Y$.

$$(\forall \epsilon > 0)(\exists \delta > 0)(\forall x \in X), d_X(x, x_0) < \delta \Rightarrow d_Y(f(x), f(x_0)) < \epsilon.$$

Ảnh xạ liên tục

Định nghĩa

Cho $f : X \rightarrow Y$.

$$(\forall \epsilon > 0)(\exists \delta > 0)(\forall x \in X), d_X(x, x_0) < \delta \Rightarrow d_Y(f(x), f(x_0)) < \epsilon.$$

Chú ý

$i) \Leftrightarrow f(x_n) \rightarrow f(x)$ với mọi dãy $x_n \rightarrow x, x_n \neq x$.

Ảnh xạ liên tục

Định nghĩa

Cho $f : X \rightarrow Y$.

$$(\forall \epsilon > 0)(\exists \delta > 0)(\forall x \in X), d_X(x, x_0) < \delta \Rightarrow d_Y(f(x), f(x_0)) < \epsilon.$$

Chú ý

- i) $\Leftrightarrow f(x_n) \rightarrow f(x)$ với mọi dãy $x_n \rightarrow x, x_n \neq x$.
- ii) f được gọi là liên tục nếu nó liên tục tại mọi $x \in X$.

Ảnh xạ liên tục

Định nghĩa

Cho $f : X \rightarrow Y$.

$$(\forall \epsilon > 0)(\exists \delta > 0)(\forall x \in X), d_X(x, x_0) < \delta \Rightarrow d_Y(f(x), f(x_0)) < \epsilon.$$

Chú ý

- i) $\Leftrightarrow f(x_n) \rightarrow f(x)$ với mọi dãy $x_n \rightarrow x, x_n \neq x$.
- ii) f được gọi là liên tục nếu nó liên tục tại mọi $x \in X$.

Định lý

Các mệnh đề sau là tương đương:

- i) f liên tục,
- ii) $f^{-1}(B)$ đóng, $\forall B$ đóng, $B \subset Y$,
- iii) $f(A)$ mở, $\forall A$ mở, $A \subset X$.